શ્રી શત્રુંજય - મુક્તિ સમ્યગ્જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

सा विद्या या विमुक्तये — શ્રી શત્રુંજય-મુક્તિ સમ્યગ્ જ્ઞાન અભ્યાસક્રમ

C/o. શાહ ગોવિંદજી વીરમ, ફેક્ટરી કમ્પાઉન્ડ, મોંઢા રોડ, ઔરંગાબાદ - ૪૩૧ ૦૦૧

સમ્યગ્જ્ઞાન પરિચય

◆◆◆ અભ્યાસક્રમ જવાબ પત્ર ◆◆◆ જુન - ૨૦૧૯

એનરોલમેન્ટ નંબર ૧.

ગામ ______

વિદ્યાર્થીનું નામ ______

પ્રશ્ન-૧ ખાલી જગ્યા

(૧)	કુલાચાર
(૨)	આત્મશુદ્ધિ
(૩)	વજ્રમયશિલા
(૪)	અદૃશ્ય
(૫)	ખદ્યોત/ચંદ્ર
(૬)	સાચી સિદ્ધિ
(૭)	જંબુદ્વીપ
(૮)	લૌકિક દેવગત
(૯)	આયુધરૂપ
(૧૦)	પ્રદેશ બંધ
(૧૧)	પ્રથમ દેશના
(૧૨)	દ્રહો / નાના સરોવર
(૧૩)	અંતરાય કર્મ
(૧૪)	————
(૧૫)	સંસકત
(૧૬)	અલોક
(૧૭)	વજ્રમય
(૧૮)	ક્રિયા
(૧૯)	વિતિગિરદ્ધા
(૨૦)	સર્વજ્ઞ.

પ્રશ્ન-૨ એક જ શબ્દમાં

(૧)	કેસરી સિંહ
(૨)	મંગલાચરણ
(૩)	સર્વ મંગલોમાં
(૪)	લઘુસંગ્રહણી
(૫)	વિનય
(૬)	પતાકાસમાન
(૭)	ઝાલરના
(૮)	આત્મા છે કે નહીં
(૯)	સમ્યગ્ દર્શન
(૧૦)	પ્રકૃતિબંધ
(૧૧)	સાધનાનો
(૧૨)	કાલોદધી
(૧૩)	ક્ષુદ્ર ઉપદ્રવોનો
(૧૪)	અવિરતી.
(૧૫)	દર્શન શ્રાવક
(૧૬)	ત્રણ ભેદ
(૧૭)	કેમ ઉંડું
(૧૮)	જાણવું
(૧૯)	પર્વત
(૨૦)	તેને

(૫)	ત્રણ ભેદ
(૬)	કેમ ઉંડું
(૭)	જાણવું
(૮)	પર્વત
(૯)	તેને
(૧૦)	પરિવરેલો
(૧૧)	અક્ષોવન
(૧૨)	અંતરાય
(૧૩)	બહારના
(૧૪)	કહેલી છે.
(૧૫)	એક પણ
(૧૬)	શોક્ય સમાન
(૧૭)	સમુહ / સંગ્રહ
(૧૮)	આ
(૧૯)	કહેવાય છે
(૨૦)	~~સ~~ સમાચારી

પ્રશ્ન-૩ શબ્દનો અર્થ

(૧)	પ્રતિદિન
(૨)	સંક્ષેપ મેં
(૩)	આધારરૂપ
(૪)	કહેશ.

પ્રશ્ન-૪ જોડકાં જોડો

(૧)	૮	(૬)	10
(૨)	6	(૭)	9
(૩)	8	(૮)	૨
(૪)	7	(૯)	3
(૫)	1	(૧૦)	5

પ્રશ્ન-૫ સંખ્યામાં જવાબ

(૧)	બે લાખ યોજન
(૨)	૯ (9)
(૩)	૬૪ (64)
(૪)	૬ (6)
(૫)	૬ (6)
(૬)	૪ (4)
(૭)	૧૮ (18)
(૮)	૯ (9)
(૯)	૧૦ (10)
(૧૦)	૫ (5)

પ્રશ્ન-૬ ✓ કે X / પ્રશ્ન-૭ આ વાક્ય ક્યા પાને છે તે નંબર

	પ્રશ્ન-૬ ✓ કે X		પ્રશ્ન-૭
(૧)	X	(૧)	૨૬
(૨)	✓	(૨)	6
(૩)	X	(૩)	૨૯
(૪)	X	(૪)	૧૯
(૫)	✓	(૫)	3
(૬)	X	(૬)	૧૫
(૭)	✓	(૭)	૨૮
(૮)	X	(૮)	૮
(૯)	X	(૯)	23
(૧૦)	✓	(૧૦)	૧૧

પ્રશ્ન ૧-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૨-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૩-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૪-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૫-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૬-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૭-મેળવેલ ગુણ	+	પ્રશ્ન ૮-મેળવેલ ગુણ	=	કુલ ગુણ

તપાસનારની સહી ______

રીમાર્ક ______

પ્રશ્ન - ૮ તમારી ભાષા માં સમજાવો —

૧. જંબુદ્વીપ માં અનેકાનેક વિવિધ પ્રકાર ના પદાર્થો રહેલા છે. આ બધા પદાર્થોમાં ભૌગોલિક દ્રષ્ટિથી મુખ્ય દસ પદાર્થો છે — ૧. ખંડ - જંબુદ્વીપ માં ભરત યા ઐરાવત ક્ષેત્રની પહોળાઈ જેટલા કેટલા ખંડ થાય ૨. યોજન — દ્વીપ નો વ્યાસ એની પરિધી અને ક્ષેત્રફળ ની ગણત્રી ૩. વાસ - વર્ષક્ષેત્ર — મનુષ્યો ના રહેવાના સ્થાન દ્વીપ માં ક્યાં છે. ૪. પર્વત — દ્વીપ માં પર્વતો ક્યાં અને કેટલા છે એની સંખ્યા. ૫ શિખરો — પર્વતો ના શિખરો અને ભૂમિઓની સંખ્યાનો પરિચય. ૬ તીર્થો — જંબુદ્વીપના સમુદ્રો માં ઉતરવાના મોટા ઉતાર સ્થાનો તીર્થ કહેવાય એની સંખ્યા. ૭ શ્રેણી — વિદ્યાધરો ના નગર અને આભિયોગિક દેવો ના ભવનો ની શ્રેણી ૮. વિજય — ચક્રવર્તી ને જીતવા યોગ્યક્ષેત્ર. ૯ દ્રહો — નાના સરોવર, કુંડ અને મુખ્ય કુંડની ગણત્રી ૧૦ નદીઓ — દ્વીપ માં રહેલી નાની-મોટી નદીઓ નો વિચારણા. એટલા પદાર્થો કહેલા છે

૨ — સમકિત કોને કહેવાય ---- અઢાર દોષ રહિત એવા શ્રી અરિહંત દેવ તે શુદ્ધ દેવતત્વ, આઠ પ્રવચન માતા ના ધારક સુસાધુ તે શુદ્ધ ગુરુતત્વ, વિનયમૂલ એવો શ્રી જિન પ્રણીત ધર્મ તે શુદ્ધ ધર્મતત્વ જાણ એ ત્રણ તત્વની ઉપર શ્રદ્ધા રાખવી તેને સમકિત કહેવાય. જિનેશ્વરો એ ધર્મનું મૂળ સમ્યક્ત્વ કહ્યું છે કારણ કે શુદ્ધ સમ્યક્ત્વ વડે જ આત્મરૂપી ભૂમિ નિર્મળ થાય જેનાથી સર્વ ધર્મના કૃત્યો શોભી ઉઠે છે. જેમ કે ભૂમિને શુદ્ધ કર્યા પછી ચિત્રકારે ચિતરેલા ચિત્રો અસાધારણ રીતે શોભી ઉઠે છે

૩. કાર્મણ વર્ગણા કર્મ કેમ બને? — આપણા વસ્ત્રો પાણીથી ભીના હોય કે તેલની ચીકાશ વાળા, વાતાવરણ માં રહેલી ધૂળ ની ઝીણી રજ વસ્ત્રો ઉપર ચોંટીને વસ્ત્રને મલીન બનાવે એજ પ્રકારે આત્મા માં રાગ-દ્વેષ ના પરિણામ ની ભીનાશ કે ચીકાશ હોય તો વાતાવરણ માં રહેલી કાર્મણ વર્ગણા આત્મા ઉપર ચોંટી જાય અને આત્માને મલીન બનાવે કાર્મણ વર્ગણાનું આત્મા તરફ ખેંચાવું અને આત્મા સાથે જોડાવું તે કર્મ બંધ છે. અને આત્મા સાથે જોડાયેલી કાર્મણ-વર્ગણા (કર્મરજ) કર્મ બને છે.

૪ — શ્રાવક કોને કહેવાય —— પૂર્વ ભવમાં બાંધેલા પાપો ને શ્રવે (ઓછા કરે), સમકિત, વ્રત, પચ્ચખાણ પ્રતિદિન કરતો રહે તથા સાધુ પાસે થી ઉત્કૃષ્ટ સમાચારી સાંભળે તે શ્રાવક કહેવાય. નવતત્વાદિ ઉપર શ્રદ્ધા રાખે, સિદ્ધાન્તાદિ નું શ્રવણ કરે, આત્મ સ્વરૂપનું ચિંતન કરે સુપાત્ર માં ધન વાપરે, સાધુની સેવાદિ દ્વારા પુણ્ય ઉપાર્જન કરે તે ઉત્તમ શ્રાવક કહેવાય છે. શ્રાવક શબ્દ નો "શ્ર" શ્રદ્ધા તથા શ્રુત નું શ્રવણ સૂચવે છે. "વ" અક્ષર વિવેક ને સૂચવે છે. શ્રાવક ને શું કરવા યોગ્ય અને શું ન કરવા યોગ્ય છે એનો નિર્ણય કરી શકે. તથા "ક" ક્રિયા ને સૂચવે છે. આ ક્રિયા પાપનો નાશ કરનારી અને પુણ્ય નો ઉપાર્જન કરાવનારી હોય છે.

૫. પંચ-પરમેષ્ઠિ ---- પંચ પરમેષ્ઠિ ના પાંચ પદ આત્મા ની/શરીરની રક્ષા કરવા વજ્ર પિંજર જેવા છે. મસ્તક ઉપર રહેલા માથાના કવચરૂપ અરિહંત પરમાત્મા છે. મુખ ઉપર શ્રેષ્ઠ મુખવસ્ત્રિકારૂપ એવા સિદ્ધ ભગવાન છે. અતિશય અંગ ની રક્ષા રૂપ એવા આચાર્ય ભગવાન તથા બન્ને હાથ માં મજબૂત આયુધરૂપ એવા ઉપાધ્યાય ભ૦ છે. બન્ને ચરણ માં સુંદર પાદુકારૂપ એવા લોક માં રહેલા સર્વસાધુ છે. આ પાંચે પરમેષ્ઠિ ને મારા નમસ્કાર થાઓ. જે વ્યક્તિ પંચ પરમેષ્ઠિ ના પદોથી સદા રક્ષા કરે છે તેને ભય, વ્યાધિ અને આધિ મનની પીડા કદી પણ થતી નથી.